

Ο Χριστός και η προοπτική της ανθρώπινης ανακαίνισης

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η μελέτη της θεολόγου Νίκης Νικολάου για τη σχέση της θεολογικής ανθρωπολογίας με τη Βιοηθική (προηγούμενη δημοσίευση: www.pemptousia.gr/?p=91835) συνεχίζεται με τις συνέπειες του Χριστολογικού δόγματος, αναφορικά με την προοπτική της ανθρώπινης ανάστασης και οντολογικής ανακαίνισης.

2.6 Η Χριστολογία ως υπέρβαση της διαλεκτικής κτιστού - ακτίστου

Στο πρώτο κεφάλαιο, αναφέρθηκε ότι μεταξύ κτιστού (άνθρωπος) και ακτίστου (Θεός) υπάρχει οντολογικό χάσμα. Ο Χριστός πρόσφερε στον κτιστό άνθρωπο τη δυνατότητα υπέρβασης του θανάτου. Ο ίδιος, εξάλλου, ενσαρκώνει την υπέρβαση του θανάτου, γιατί στο πρόσωπό Του το κτιστό ζει αιώνια[259]. Ο Ζηζιούλας στρέφεται προς τον Όρο της Συνόδου της Χαλκηδόνας για την ένωση των δύο φύσεων στον Χριστό, ώστε να τεκμηριώσει την ανωτέρω θέση.

Συγκεκριμένα, αναφέρει ότι με το επίρρημα *αδιαιρέτως* τονίζεται ότι «ανάμεσα στο κτιστό και στο άκτιστο δεν πρέπει να υπάρχει καμία απόσταση»[260]. Για να νικηθεί ο θάνατος, πρέπει να πραγματωθεί το *αδιαιρέτως* και όσο περισσότερο αυτονομείται το κτιστό, τόσο περισσότερο απειλείται από το θάνατο. Εδώ, επανερχόμαστε σε αυτά που αναφέρθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο, ότι δηλαδή για να υπάρχει το κτιστό, πρέπει να είναι σε συνεχή κοινωνία με το άκτιστο. Η αγάπη αποτελεί την δύναμη που ωθεί τον άνθρωπο στην υπέρβαση. Η αναφερόμενη κοινωνία του κτιστού με το άκτιστο ως τρόπο υπέρβασης του θανάτου,

εντοπίζεται στο πρόσωπο του Χριστού στον Οποίον συνυπάρχει το κτιστό με το άκτιστο.

Επιπλέον, συνεχίζει λέγοντας ότι το επίρρημα *ασυγχύτως*, σημαίνει ότι η ένωση που προαναφέρθηκε είναι τέλεια και απόλυτη, χωρίς αυτό να αναιρεί τη διαλεκτική κτιστού – ακτίστου[261]. Σε περίπτωση που η διαλεκτική σχέση δεν υπήρχε, τότε η ύπαρξη του Θεού και του κόσμου, δεν θα ήταν προϊόν ελευθερίας, αλλά ανάγκη. Η Χριστολογία διατηρεί τη διαλεκτική σχέση, με το *αδιαιρέτως* να εξασφαλίζει την ελευθερία και το *ασυγχύτως* να εξασφαλίζει την αγάπη[262]. Τέλος, με την ένωση κτιστού και ακτίστου στον Χριστό, νικήθηκε ο θάνατος διά της Αναστάσεώς Του.

2.7 Ο θάνατος ως σημείο οντολογικής ανακαίνισης του ανθρώπου

Ο Χριστιανισμός, ξεκινά από την αναγνώριση της διάσπασης που ζει ο άνθρωπος ανάμεσα στη θέληση και την πράξη[263]. Αυτή η διάσπαση, έχει τις ρίζες της στο θάνατο. Ο θάνατος, αιχμαλωτίζει τον άνθρωπο στο νόμο της αμαρτίας[264], η οποία δοκιμάζει και παρασύρει τον άνθρωπο. Ο Χριστιανισμός, εισάγει τη θεώρηση της ηθικής ζωής στο οντολογικό επίπεδο, δηλαδή δεν παρουσιάζει νέα ηθική για τον άνθρωπο, αλλά παρουσιάζει νέο άνθρωπο: τον καινό εν Χριστώ άνθρωπο[265]. Καλεί, λοιπόν, τον άνθρωπο να ζήσει την καινή εν Χριστώ ζωή, η οποία ελευθερώνει από το θάνατο. Ο θάνατος νικήθηκε από τον Χριστό.

Ο Απόστολος Παύλος, λέει ότι το σώμα δεν είναι το εφήμερο «ένδυμα» ή το δεσμωτήριο-«φυλακή» της ψυχής, αφού η ύλη αποτελεί δημιουργία του Θεού, η οποία μετέχει δια των Μυστηρίων στην ανακαίνιση και αναμένει την παλιγγενεσία[266]. Ειδικότερα, στην προς Κορινθίους Α΄ επιστολή του, αναφέρει ότι η σωτηρία και η ανάσταση αναφέρονται στα φθαρμένα και σαπισμένα σώματα[267].

Ουσιαστικά πρόκειται για μια οντολογική ανακαίνιση, η οποία λαμβάνει νέο ήθος: το ήθος της αγάπης. Με το Μυστήριο του Βαπτίσματος, ο άνθρωπος γίνεται μέλος της Εκκλησίας και εισέρχεται σε μια νέα κοινωνία, ενώ με το κατεξοχήν Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας, ο άνθρωπος διατηρεί τη χριστιανική ζωή του, ενώ παράλληλα καλείται να αγκαλιάσει όλο τον κόσμο. Από τον ίδιο τον άνθρωπο, όμως, θα εξαρτηθούν τα τελευταία. Κινητήρια δύναμη, είναι πάντοτε η αγάπη. Μόνο με την αγάπη ο άνθρωπος μπορεί να ολοκληρωθεί.

2.8 Η προοπτική της αναστάσεως

Η προοπτική της χριστιανικής ηθικής, είναι η προοπτική της αναστάσεως που φανέρωσε ο Χριστός στον κόσμο[268]. Για να τοποθετηθεί ο άνθρωπος απέναντι σε αυτή την προοπτική, πρέπει να πιστέψει στον Χριστό και να έχει επικοινωνία με τον Θεό. Από τη μεριά της η Ορθόδοξη Εκκλησία οφείλει να διαλεχθεί και να διαλέγεται συνέχεια με τον κόσμο[269]. Ο κυριότερος λόγος ο οποίος επιβάλλει να συμβαίνει αυτό, είναι το κήρυγμα από το Ευαγγέλιο της Βασιλείας που σημαίνει κήρυγμα της Ανάστασης και αφθαρτοποίησης των πάντων εν Χριστώ σωτηρία[270].

Με άλλα λόγια, το καθήκον του διαλόγου είναι η αγγελία του αδιάκοπου ερχομού και της παράδοξης παρουσίας των Εσχάτων μέσα στην Ιστορία- και με τον όρο Έσχατα δεν εννοούμε τίποτα λιγότερο από την τελική ανάσταση, ανακεφαλαίωση και αφθαρτοποίηση των πάντων εν Χριστώ[271]. Η οντολογική βάση της χριστιανικής ηθικής βρίσκεται στην ενανθρώπιση και φανερώνεται με την ανάσταση[272]. Έτσι, το ήθος αποκτά νέο νόημα. Απορρέει, πλέον, από την προσωπική σχέση ανθρώπου και Θεού.

[Συνεχίζεται]

[259] Ιωάννης Δ. Ζηζιούλας, *Χριστολογία και Ύπαρξη*, Περιοδικό *Σύναξη*, τεύχος 2, *Ενανθρώπηση και Θέωση*, (Αττική: Άνοιξη 1982²), σ. 17

[260] Στο ίδιο, σ. 17

[261] Στο ίδιο, σ. 18

[262] Στο ίδιο, σ. 18

[263] Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, *Χριστιανική Ηθική Ι*, ό.π., σ. 44

[264] Στο ίδιο, σ. 45

[265] Στο ίδιο, σ. 44-45

[266] Σωτήριος Δεσπότης, *Φιλοσοφική Ηθική και Χριστιανική Ηθική*, ό.π., σ. 204

[267] Α΄ Κορ. 15,42

[268] Στο ίδιο, σ. 77

[269] Κωνσταντίνος Αγόρας, *Εισαγωγικό σημείωμα στη Θεματική Ενότητα* στο Σ. Γουνελάς κ.α., *Η Ορθοδοξία ως Πολιτισμικό Επίτευγμα και τα προβλήματα του σύγχρονου ανθρώπου, Τόμος Α Η Ορθοδοξία ως Πολιτισμικό Επίτευγμα*, (Πάτρα: ΕΑΠ, 2002), σ. 13

[270] Στο ίδιο, σ. 13

[271] Στο ίδιο, σ. 13

[272] Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, *Χριστιανική Ηθική Ι*, ό.π., σ. 137